

Catalogul poetului Daniel Bănulescu

Ștefan Manasia

Daniel Bănulescu
În șerpărie
București, Editura Tracus Arte, 2013

„Treptat cerurile se despică și se crapă
Din fiecare picură cite-un pîntec de șarpe iar
vremea e hidă”
(*Navetă din Gara de Nord*)

În *Manualul de literatură* (ed. Vinea, 2004), somptuos-complicata antologie a poezilor „nouăzeciști”, cred că am citit pentru prima – și, pînă la cartea de față, ultima – oară poemele lui Daniel Bănulescu. Mă fascinaseră, acolo, mai cu seamă „secțiunile” Ioan Es. Pop, Cristian Popescu, Floarea Țuțuianu, precum și „absențele” Simona Popescu, Caius Dobrescu, Andrei Bodiș, Nicolae Coandă. În anii ce-au urmat i-am descoperit însă lui DB cu plăcere romanele, fiind printre puținii poeți români (alături de Cărtărescu, Mălaicu-Hondrari) care nu ratează în specia la modă.

Mă atrage, ca un magnet, noua selecție (de autor) editată la Tracus Arte: coperti lucioase și ilustrații asiro-babiloniene, atât de hipnotice. Pe urmă titlul: scandalos, percutant, demoralizant: *În șerpărie*. Nu-i ușor să construiești din vocabula de argou scîrbit (vezi, într-un film de Lucian Pintilie: *șerpărie*) un titlu ce se va dovedi aliatul cărții. Nu o șamanică, dureros elitistă „Cale a șerpelui”, ca în inedita lui Gellu Naum, ci „șerpăria” lubrică, sexuală, păcătoasă, universală. Acolo unde Naum închide cerul și-și decimează adeptii, Daniel Bănulescu democratizează limbajul, gîndirea poetică. Și ajungem la ideea, originală, conținută în subtitlu – *Cele mai bune 35 de poeme scrise de Daniel Bănulescu*: un fel de catalog în care profesorul și elevul coincid, unde sunt notate și numerotate poemele (cele mai bune 34 plus poemul prefix) scrise de autor de-a lungul anilor. Evident, decizia întocmirii acestei antologii amintește fojgăiala neovangardistă a anilor 1990, în care Daniel Bănulescu se simte ca pește în apă. Și e un exercițiu PR-ist de lăudat, al unuia dintre cei mai inteligenți *self-promoteri* din literatura română actuală.

Primul poem al cărții, *hors concours*, este splendidul *La „Barul Rânii Mele”*, al cărui tragism scriptural, biblic, Daniel Bănulescu îl (va) mai atinge în puține locuri: „Diavolul se apropia de mine și mă adulmea: / – Aș înființa un Institut Teologic în rana ta. / Mă rugam pînă cînd sudoarea îmi sclipea ca un coș cu luminărele. / Și atunci Dumnezeu îl transforma pe Diavol într-un Diavol împăiat. În «Barul Rânii Mele»”. E, să recunoaștem, (un fragment dintr-)un alt discurs (estetic) valid, despre iluminarea și circumumbrările și circumumbrările, după aceea omologate de Ion Mureșan sau Ioan Es. Pop.

Poemele *Te rog, fii cuminte, am să te sărut puțin, am să te omor și-am să plec și Ai cîntat frumos dar nu ți-ai schimbat viața* au o desfășurare previzibilă și o muzicalitate superficială. De ce le-a inclus poetul în catalogul său? Mai ales că sînt urmate de *școala generală nr. 27, de Biblioteca Municipală „Mihail Sadoveanu”, de Sunt cel mai frumos din orașul acesta, de Strada „Doctor Felix”. Prințesa, texte*

puternice, cufundate în baia amintirilor din copilărie sau din prima tinerețe, în frenezia erotică originală. Un adevărat erotikon este, de asemenea, *Decameronul*, amplu poem, ale cărui secvențe ar fi putut fi notate, numerotate și individualizate, fiecare, în catalogul-canon. Acceptăm alegerea profesorului și îi găsim justificarea: *Decameronul* e Concertul Imperial, proba versatilității lui Daniel Bănulescu. Aici ritmurile și rimele se încalcă plăcut, iar pielea femeii foșnește ca în realitate, într-o broderie de imagini năucitoare: „Discursul de astăzi versetel de mîine «și floțele mărețe ș-armatele făloase»// Toate ținute în penseta picioarelor ei examinate cu grijă/ sau putrezind cu o flăcără verde”. Pentru ca, de la *Berăria „Gambirinus” la Îmi porți oxigenul în butelia ta de oxigen dar și asta mă plictisește enorm*, ca 20 de pagini, să înfîlșesc iarăși poeme inegale, unde supără mai ales calamburistica și rimele infantile (voit infantile, dar ce mai contează!), jocurile unei inteligente (poetice) slab insufletețe, asumarea unor „efecte” – Dinescu, Cărtărescu, Iaru, Cristian Popescu – care vor paraliza, pe termen lung poezia ludică bucureșteană. Nu traversez însă, pe-aceste pagini, o dată cu poetul, Sahara. Nu. Victimă a propriei sale lejerități, Daniel Bănulescu scrie și biografeme notabile, ca acestea: „Mă reîntorc pe bancheta mea din Sala de forță a clubului Dinamo/ Pentru a mă reînzdrăveni ridicînd haltere/ Pînă cînd izbutesc iarăși să uit cită rușine ar trebui să-mi fie/[...] / Am acceptat să beau o cafea cu cea tipă/ Ca și cum aș fi îngăduit ca o gînganie/ Să mi se plimbe pe mină”, pentru că – problemă capitală a poeziei/ eroticii DB – „Mi-am dat seama că trebuie să aleg între Dumnezeu și această femeie”. Sau, cum observa prietenul (și rivalul) Cristian Popescu într-un articol din revista *Lucafașul* (1990): „Pentru Daniel Bănulescu lumea este o femeie”. Și poemul din care am citat copios se încheie minunat, bănulescian, pe vocea unui don juan bolnav de candoare: „Vine iarna și-am să-mi aleg dintre femei un singur glăscior/



Szabó Vilmos

Autoportret, gouache

DANIEL BĂNULESCU

În Șerpărie



– CELE MAI BUNE 35 DE POEME SCRISE DE DANIEL BĂNULESCU –



Care să se tînguie pentru mine și să Te împlor:/ «Iartă-l, Te rog, Yahweh./ Că nu-i un om rău// Șterge-l de zbcuimul lui ca de o spumă de ras/ Și decojește-l ca pe o coajă de portocală/ De pe apucăturile lui rele»” (*Sala de forță de sub velodromul parcului sportiv „Dinamo”*). Exercițiul mistic, prestidigitatiile filocalice îi „ies” cel mai bine lui Daniel Bănulescu, așa încît poetul le inserează-n fluxul antologiei fără remușcări: „Cînd încetez să mă gîndesc la Tine/ Mîntea mea se ridică în zbor de pe mine/ Și e împrăștiată ca un nor de lăcuste// Toți dușmanii mei au fost îndoiti ca niște cuie și ascunși în nisip” (*Cîntec pentru Dumnezeu numit Yahweh, 4*). Iar două poeme-fluviu, suprasexuale/ supramuzicale, sînt așezate în încheierea volumului, ca doi exemplari gardieni ai regatului bănulescian de eros și thanatos. *Unde duci tu să se distreze viața ta?* e o baladă erotică memorabilă, care-și trage sevele din jocul intertextualității și din îmblînzirea – ca la Nichita Stănescu – a anatomiei/ fiziologiei; cîntecul final, *În șerpărie*, dedicat „Prințesei Cic”, e compus din 4 secvențe de lirism distilat, solar, în care pînă și solzii reptilienii strălucesc acum, eliberați de superstiția maleficului, întrucît poetul a reușit să ne facă să credem: „În șerpărie e bine.// În șerpărie e cald luminos și plăcut./ Te poți strecura pe sub frunze./ Te cațeri în arbuști pentru o picătură mai mare de soare./ Înghiți păsări și iepuri de vii// Și totul e minunat/ Pentru un șarpe în șerpărie.// În șerpărie e captivant// Iei lumea întreagă pe tricoul tău de solzi/ În șerpărie./ Poți pătrunde pînă și în gîndul de om/[...] / În șerpărie e dragoste și înțelegere de șerpărie./ Fiecare îl iubeste pe fiecare./ Și fiecare caută să-l înghițită pe celălalt./ De multe ori în același timp/ Astfel încît/ Atunci cînd la o extremitate ghemul de șerpi face sex/ La cealaltă extremitate jumătate dintre țestele lor/ Sunt deja dizolvate în sucurile gastrice ale celor puternici// și totul e îmbietor cuvințios și îndreptățit/ Pentru un șarpe în șerpărie”.

Carte-obiect, antologie a poetului la maturitate & catalog original, *În șerpărie* mixează – în cele din urmă –, inteligent și delectabil, poezia „leneșă” a cărții și cîntecul de esența rugăciunii (în fața lui Yahweh sau a trimisului Lui tulburător/ ispititor, femeia).